

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló”, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az állatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” ezim alatt létesített újlapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1899. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és lapfőigazgató:
Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Bástya-utca 9.
Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Közgyűlés a megyénél.

Fejérmegye törvényhatósági bizottsága május hó elsején tartotta rendes közgyűlését báró Fröh Pál főispán elnöke mellett, nagyszámú bizottsági tagok jelenlétében. Elnök főispán megnyitván a közgyűlést, rámutat megnyitó beszédében ama körülményre, hogy a mai bizottsági gyűlés különösen két dolog által válik ki a rendes közgyűlések sorából. E két tárgy: Kossuth Lajos arcképének leleplezése és a megüresedett állásoknak választás utján leendő betöltése.

A gyűlés megnyitása után Huszár Ágost alispán Kossuth Lajos arcképét leleplezte és bemutatta egy lendületes beszéd kíséretében, melyben a nagy ember és hazafi érdemeit igyekezett kidomborítani, Kenessey Gyula bizottsági tag köszönetet szavaz Mészényi Lajos országgyűlési képviselőnek, ki a remek festésű képet adományozta, s kéri a közgyűlést, hogy neki ezért jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazzanak.

A gyűlés második érdekes részét a főszolgabírói és szolgabírói állások választás utján leendő betöltése képezte. A nyugdíjazás folytán üresedésbe jött adonyi-járásai főszolgabírói állásra egy pályázat érkezett. E pályázatot Huszár Dezső, vármegyénk alispánjának fia adta be, ki egyhangulag meg is választott.

A hegyek között.

— A »Fejérmegyei Napló« eredeti tárczája. —

Az öreg plebános napi szolozsmáját morzsolgatva egyedül üldögtelt szobájában. Ezüstös szép fehér haja a vállaira omlott, megörnyedt vállai előre hajoltak. Arczára, az üde pirosságnak az alakjában kiült az egészség, de a ráncok is elő-elő törekedtek. Hiába! hiába! hetvenöt év csak sok idő. Ha az egészség nem is hagyta cserben, de a kor, mint a vén fát a szél, a vihar, őt is megkorhasztotta.

Pedig életében nem sok vihar ment keresztül. Azok között az egyszerű emberek között, kiknek lelki vezetését ezelőtt 40 évvel vállára vette, nem sok keserűség érte az ő szívét. Szegény volt, egyszerű volt, mint azok. És mégis szerették. Ugy simultak, úgy ragaszkodtak hozzá, mint jó öreg atyjukhoz s ő sem feledkezett meg róluk soha. Ismerte öregit, apraját, bajukat örömeiket, részt vett mind a kettőben; ha valakinél valami örvedetes dolog fordult elő, a jó öreg plebános az elsők között volt, a ki arról tudomást vett s ha valakinek baja, vesztése volt, kinek panaszkodta el inkább, mint a jó lelkipásztnak, a ki olyan szép, olyan okos vizsgálató szavakkal tudta őket kibékíteni sorsukkal, s ha valaki a másikkal össze talált különbözni, ki tudta volna köztük a békét, az egyetértést helyre-

állítani? Senki, csak a jó öreg plebános. Hiába, boldog falusi pap volt! A falusi pap nem kénytelen ezekkel vesződni, mint a városiak, a kikből nagyon könnyen lelki hivatalnok lesz mert nem érnek rá minden rájuk bízott lélekkel annyit foglalkozni, mint azok a boldog falusi papok, kik valódi atyjai gyermekeiknek.

Oda künn dörömbölt a zivatar, oly eszevesztett dühvel rázta szobája ablakát, hogy sokszor ijedten tekintett kifelé, nem kér-e valaki talán beoosáztatást. Nem látott egyebet, csak a fürgeteg szilaj nyargalását, kopasz gyümölcsfái jobbra-balra ingadozását, mintha kegyelemért, egy kis rövid pihenőért esedeznének a kegyetlen zivatarnak. Egy árva lélek se szánta rá magát, hogy kitegye lábát ebben az itélet-időben.

— Én Istenem! — sóhajtott a jó öreg ur — mi boldog az, ki ilyenkor a csendes szobácska melegében gondolkozhatik arról, hogy hiszen nemsokára kiadja a tél mérgét s a tavasz vidám, meleg napsugara fogja köszönteni az ébredő természetet.

Egyszerre erős csengetés verte fel nyugalmából, valaki kegyetlen igekezzettel rángatta onnan kívülől a csengetyűhuzót s nemsokára az egyházi fagyos orra, jelent meg az ajtóban.

— Dicsértessék a Jézus Krisztus! — szolt a sekrestyés.

— Hát téged miféle fürgeteg hordott ide,

részletesen kifejti, csupán udvariassági ténynek tekinti és semmi különös reményekkel nem kecsgetti magát.

A tárgysorozat többi pontját a közgyűlés az állandó választmány előterjesztése értelmében minden hozzászólás nélkül elfogadta, s a gyűlés 1 órakor véget ért.

— Kalocsai Alán, városunk képviselője, a képviselőház hétfői ülésén igen szép beszédben fajtette ki álláspontját és nézeteit a kanzell-paragraffussal szemben. Beszédjének vejeje a következő: A szakaszban foglalt intézkedéseket sem helyeseknek, sem czélszerűeknek nem tartja s azon a véleményen van, hogy clasztikus szövegezésénél fogva folytonos veszedelmet rejt magában. Sértő a szakaszban csupán az, hogy egyedül a katolikus lelkészek ellen irányul. A katolikus hitélet most országsszerte ébredőzében van s a korlát, a melyet ez a szakasz állít, a fanatizmusnak ingerlője, a harc szitója lesz, mert az egyházi élet szabadságának megszorításán kívül a legszembetűnőbb intézményeket profonálja a törvény, világi bíróság ítélete alá rendelve azt, hogy a lelkész mikor használja helyén a kegyzsereket. A szakaszt nem szavazza meg. Beszédjét a baloldal élénk helyesléssel fogadta.

mikor az ember a kuttyját sem engedi ki a szabadra.

— Baj van edes plebános ur, — felelt az egyházi — nagy baj!

— No ugyan mi? csak nem halt meg valaki! Hisz azt hinné az ember, hogy ilyenkor még arra sem volna az embernek kedve, hogy itt hagyja ezt az árnyékvilágot.

— Még annál is nagyobb baj van — nyögte az — gyóntatni kell mennünk.

— No akkor elmegyünk — felelt a plebános a nélkül, hogy egy arczima is megrándult volna. Azok közé a papok közé tartozott, kik soha nem mutatják, hogy a pap legnehezebb munkája, a gyónás terhükre esik. Hiszen nagyon jól tudta, hogy nincs kínosabb a gyónóra, mintha a pap kellelten mogorva arcczal ül bele abba a gyóntatószékbe. Megtenni úgy is meg kell, ha még úgy nehezére esnék is, legalább a más kedvét ne rontsa, ha neki terhére van.

— Csak gyorsan, készülődjünk, edes fiam, hiszen még egy kicsit világos van.

— De messze van ám! — sóhajtott újra a sekrestyés — künn az erdő szélén, a vadászházban.

— Akkor meg annál jobb, ha sietünk, hogy még az éj beállta előtt odaérhessünk.

Egy negyed óra mulva már a falu vége felé törtettek a hóban. Elöl az egyházi, egyik kezében a lámpával, a másikban a csengetyűvel,

Rendkívüli olcsó árakért szerezheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mozó kelméket, általánosan elismert jó hírnevű gyárosok készítette vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle cikket. „Delent gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként” kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** tejes-köz sarkán levő üzletében.

Mai lapunk 4 oldal.

UJDONSÁGOK.

A váci püspök betegsége. *Schuster* Konstantin váci püspök állapota ismét súlyos fordulatot vett. Az agg főpap tegnap már olyan rosszul volt, hogy orvosi étherinjekciót adtak neki. A püspök felvette a halotti szentségeket is. A püspök betegágyánál ma *Csáky* kezelő-orvos, *Lencsés* és *Nagy* városi orvosok délelőtti tizenegy órától tizenkettőig konziliumot tartottak. Szervi hibát az orvosok nem találtak, csak nagyfokú gyöngeséget láttak, amiért is teljesen kizártnak mondják, hogy a beteg ez időszerűen valamely gyógyintézetbe szállítsák. Javulást az erősebb táplálkozástól várnak az orvosok, amiért is a további kezelésnél az étkezés fokozására és az emésztés előmozdítására fordítják a figyelmet. A beteg püspököt különben eszmélete soha egy percze sem hagyta el. Udvari papjai napról-napra referálnak neki az egyházmegye eseményeiről, a fontosabb ügyekben maga dönt. Naponként elolvasa a lapokat, érdeklődik minden iránt. Ha állapotáról kedvezőtlen hírek jelennek meg valamely lapban, azt papjai félreveszik. Ilyenkor szidja a beteg püspök a póstát, a rendetlen expediciót. Levelet irat a kiadóhivatalnak, hogy pontosabban küldjék az újságot. A levél elkészül, de nem megy el. A püspök rendes környezetét két vöröskereszteszeti ápolónő udvari papjai és dr. *Csáky* háziornosa teszik. Dr. *Csáky* naponta háromszor látogatja meg magas betegét. A püspök rokonai közül megszokott vendég a rezidencián Csáp Miksós budapesti törzsorvos, aki hetenként kétszer-háromszor megy ki Vácra. Az orvos és az udvari papok remélik, hogy a beteg gyengeségét sikerül csökkenteni és egészségét lassan-lassan helyre állítani.

Uj pápai prelátus. A nagyváradai káptalan egyik kiváló tagját, *Zajmay* János székesegyházi éneklő-kanonokot nagy kitüntetés érte. A pápa pápai prelátussá nevezte ki. Az új pápai főpap 1870-ben lett váradai kanonok,

utána a plebános, keblére rejtve a Legfelségesebbet, az Oltárszentséget, fejét lehajtván és halkán imát morzsolva ajkaival.

Csak egy helyen vették észre őket s a csengetyű szavára térdeikre hullva imádták az Ur testét.

Csakhamar eltévesztették az utat. A lábnyomok, melyeket a beteghez hívó maga után hagyott befújta a hó. Köröskörül pusztaság, hó a levegőben, hó a földön a meddig a szem ellát.

Balkézével a szentségtartót szorítva magához, jobbábról botjára támaszkodva keresi a halálafaradt öreg a biztos alapot. Aztán maga megy előre. Bele-belesülyedve a hóba, mindig hosszú időbe kerül, míg magát kiszabadítani képes. Alig lép egyet-kettőt előre, újra kezdeti a retentő munkát. Hogy mindkét keze szabad legyen az Oltárszentséget kabátja alá rejt, imát rebegve indul tovább, de érzi, hogy öreg teste nehezen bírkozik meg ekkora fáradsággal. A hóvihár újabb erővel tör ki, mintha mindent megsemmisíteni készülne. A fak nyögve hajlonganak borzasztó ereje előtt, a havat oly erővel csapja a szerencsétlen kis csoport szemei közé, hogy kezeikkel kénytelenek szemeiket befogni. Nem tudják magukat tájékozni s most egyszerre tanácstalanul állanak a borzasztó veszély közepén. Pedig érzik, hogy ha most elhagyják magukat, ha nem igyekeznek ezen irtóztató helyzetből menekülni, a biztos halál torkában vannak.

Hányszor bízta a jó öreg hivat, hogy a viharban, a vészben kell erejüket megfeszíteni, mert a csüggedés egyenlő a halállal, hogy éppen ilyenkor kell az Istenhez fohászolni, ki ott nyújtja segélyét, ott van legközelebb a

1877-ben pedig az egyházmegye tanfelügyelője. Azóta különösen tanügyi dolgokkal foglalkozott, a tanítóknak jóakaró barátja, má elnöke a várad-vidéki tanítóegyletnek. A tanítóképzészek ösztöndíjára, a városi árvaházra és a négyzeti árvaházra alapítványokat tett, legújában egy 5000 irtos alapítványt, amelylyel biztosította a nagyváradai egyházmegyében a népmiszsiók tartását. A kitüntetés alkalmából sokan üdvözölték az érdemes egyháztérfit.

A fejérmegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése. A vármegyei tűzoltó-szövetség vasárnap április hó 30-án délelőtt 10 órakor a megyeház kis termében Dr. Burchard *Béla*váry Rezső szöve. alelnök elnökölte alatt ülést tartott. Az előadói és jegyzői tisztet *Vida* Pál szövetségi titkár végezte. Az ülésen Burchard *Béla*váry Rezső alelnök hosszas jelentésben számolt be azon tevékenységről, melyet a szövetség elnöksége a múlt évi ülés óta teljesített. Ezen teendők nagy része ugyan gyűlési intézkedést kívánt volna, de az elnökség nem akarja megelőzhető ülések által a falusi testületeket a költséges bejövetelekkel terhelni, hanem inkább zaitalanul, központilag végzi az ügyeket, melyre nézve közhelyesséssel adta meg az ülés az utólagos jóváhagyást. A folyó ügyeken kívül az ülés a pénztári számadatát is megvizsgálta, mely szintén rendben találtván a felmentvény kiadatott.

Zászlószentelés. *Bicskén*, április hó 30-án, négy templomi zászlót szentelt föl lelkes beszéd kíséretében *Sarka* Gyula plebános. Kettőt a hívek, kettőt az iskolás gyermekek gyűjtéséből vettek Isten nagyobb dicsőségére. Kívánatos volna, hogy a bicskei iskolás gyermekek eme szép példáját minél több helyütt követnék.

A Vatikán levéltárában. A vatikáni levéltár újabb időben XIII. Leó pápa engedélyéből hozzáférhetővé vált a világtudósok számára is, akik nem késtek a jó alkalmat bőségesen kihasználni egész sereg új adat nyilvánosságra

hol legnagyobb a szükség. És ime most ő van ezen borzasztó helyzetben.

Pedig segélyre gondolni sem lehet. A segélykiáltást elnyeli a zivatar bömbölése, de hiszen ereje sem volna már a nagy kimerültségtől, hogy segélyért volna képes kiáltani. Istennek ajánlotta lelkét. Ha itt kell befejezni földi élete pályafutását, legyen meg a Mindenható szent akarata s imára kulcsolta kezeit.

Oly kevés a remény, csak alig csillámlik fénye feléje!

Hála Isten! a vihar egy kissé csillapul, a hó ritkábban esik, úgy hogy egy kissé szét is tekinthet. S ime nem messze tőle egy másik élőlény küzd a halállal az életért: Utolsó erejét szedi össze, hogy a pusztulás fenyegető rémét kigerülje. A halvány viláosság mellett megismeri, hogy egy hatalmas, erős szarvas kapaszkodik ereje minden megfeszítésével ki a hóból, hogy egy biztos helyet keressen magának. Talán Isten uja ez, ki egy vadállat által akarja a száradalás útját tudtára adni. Ekkora veszélyben mindent figyelembe kell venni.

A szarvas föl-föl emelkedik, aztán megint lesülved, ismét felküzdi magát végre jobb felé veszi útját.

Utána! Szól az öreg pap! A vadállat ösztönszerűleg egy magasabb helytelé veszi útját. Talán egy üres hely, talán egy vadászlak rejtezik ott.

Minden erejét összetörve törtet utána az öreg lelkész a széles csapáson könnyebben segít magán.

S valóban fáradsalmi győzelmet arattak. Egy vadász kunyhót lát maga előtt. Körülötte fák bokrok. Egy kisebb fajta kunyhó, mellette egy istálló, melynek árnyában széna és szalma

hozatalára, a melynek a történelem sok homályos pontjára vetettek világosságot. Napjainkban sir Benjamin Stowe az angol parlament tagja foglalkozik ott a VIII. Henrik és Boleyn Anna közt lefolyt a nő tragikás halálával befejezett harcz részleteivel. Van a kéziratok között egy levél; a papir alsó részén egy szív van rajzolva s annak a közepén B. A. betűk. A rajz és irás VIII. Henrik kezéből való. Tartalma így hangzik: „Közeleg már az a nap amelyet annyira óhajtok sok idő óta. Jobban vágytam e találkozására, mint bármire a világon Mert van-e nagyobb öröm a földön, mint annak a társaságát élvezni, aki az én legrágább barátom? S mivel tudom, hogy ő hasonló érzelmeket táplál irántam, e gondolat még örömmre szolgál. Ön megítélheti mily nagy gyönyört fog nekem okozni annak a jelenléte, akinek távolléte szívemet oly mélyen sebz, hogy annak leírására nincs szó, elég kifejezés Kérem önt, drága jegyesem, mondja meg az atyának, hogy sietesse két nappal a találkozást, ez az én óhajom. Remélem, hogy mi hamarabb előszóval mondhatom meg önek, mily fájdalom okoz nekem távolléte. E sorok írója lesz mindig az ön leghívebb és legodaadóbb szolgája, Henrik Szegegy Boleyn Anna, jutott-e eszedben s verpadon, hogy ez a levél volt az első szó, amely őt a végzetes utra hívta? Hát gyilkosának, a kegyetlen királynak jutott-e eszébe, mikor a halálós ítéletet aláírta, hogy valaha, nem is olyan régen szerelmes levelet irt ugyanazon névvel? Talán még a loll is ugyanaz volt, olyan gyorsan változtak az idők és ezen embernek érzelméi.

Fagy. Egyes gazdáktól úgy értesülünk, hogy az éjjel erősebb dör lepte el a vidéket, s a kerti veteményekben, valamint a szőlőben tetemes károkat okozott

Öngyilkosság. Szabó János acsai földműves f. hó 28-án éjjel revolverrel megöltte magát. Édes anyja az öreg Szabó Dánielné hiába költögette másnap reggel; az ágy telve volt vérről, fia pedig halott. Az életunt ember

van elhintve a vadak számára csalogatóul. A szarvas az éhségtől úgyze mohón áll neki a sovány lakomának, de egyszerre egy villanás, utána egy puská dörmögése, s a királyi vad elterül a havon.

Az öreg plebános a meglepetéstől össze-rezzenve tekint a váratlan jelenetre, aztán szívében újra föléledt reménytől sarkalva, törtet újra előre, hogy életét megmenthesse. De ki lehet ez, ki az éhező vadat teríti le. A rendes vadász kiméli az éhhalállal küzdő állatot. Tehát akkor orvosdasszal van dolga. Mindegy! szabadulást csak innen remélhet.

Segélyért kiáltott s legnagyobb meglepetésére a vadász eltűnt szemei elől, mintha a föld nyelte volna el. Ujra kétségbeesetten kiáltott segélyért s husszu idő után végre újra fölbukkant egy vadkinézésű elzüllöttnek látszó alak. Félnéken közeledett pár lépésre, de puszkáját lövére készen kezébe tartotta. Csak mikor a papi ruhára ismert, eresztette le fegyverét és aggodalom nélkül lépett melléjük. Az istálló keresztül a kunyhóba vezette őket aztán tejet pálinkát adva nekik, a meleg tűzhely mellett ágyra ültette váratlan vendégeit.

Alig vett lélegzetet már is azután kérdészködött a jó öreg, mint lehetne még az éj folyamán a vadászakba jutni, hol egy haldokló várja az utolsó szentségekkel való megerősítést.

Biz az teljességgel lehetetlen feléle az orvosdász. Hisz az éj sötétében ő maga sem volna képes magát a vadon utvesztőin tájékozni, mikor a beláthatatlan hó tömeg minden útát egyenlővé, felismerhetetlenné tett. Sőt életveszélylyel járna a hegyszakadékok között ismeretlen utakon bolyogni. Talán reggel, feléle

már régóta üzleti gyulladásban szenvedett, dolgozni nem bírt; végre megelégtette az életet, s önként eldobta azt magától.

— **Elveszett 17 frt.** Beck Miklós zöldfa-utczai 4. sz. lakos 17 frtyui összeget vesztett el egy csomóban, mely 3 drb. 5 és 2 esüst frtból állott. Kéretik a megtaláló, hogy szolgáltatassa be a rendőrkapitánysághoz, hogy az öreg és szegény ember csapása ily képen megkönnyíthessék.

— **Kutyaharapás Debrecznyi** Gyula könyvnyomda tulajdonos József nevű fiát, ki első osztályu gimnásiumi tanuló, midőn az iskolából hazafelé ment, *Szilassy* József malom-utczai 10. sz. a. lakos fehér szőrű kutyája czombon harapta, megtépte és földre teperte. A rendőrkapitányság azonnal intézkedett a veszélyes állat eltávolításáról, s megfigyelés alá helyezte. Itt megjegyezzük, hogy nagyon kevesen respektálják a főkapitány azon rendelkezését, melyszerint 40 napon a kutyák szájkosárral legyenek ellátva és pórázra vezetessenek.

— **A ki sohasem javul meg.** *Kocsis* Ferenc perbete komárommegyei illetőségű napzsámos, 53 éves, ki csak pénteken szabadult ki 7 havi börtönéből, s ki már előzőleg lopás és hason bűntényekért az ország nagyobb fegyházait ülte, most újból egy csinos kis dolgot követett el, a miert reméljük, hogy néhány évre fog a hüis alá kerülni. Ugyanis a kiszabadulás napján 2 frt 50 krt kapott utiköltségre, mit nyomban elpálkázott. Mikor aztán a pénze elfogyott egy cselhez folyamodott, melynek utján ismét pénzhez akart jutni; t. i. bement *Theodorovic* és *Csikos* üzletébe, s ott egy vég vászonra alkudozásba lépett, azonban az üzlet alkalmazottai elváltak máshol foglalva, s ő kelme felhasználta a reá előnyösnek mutatózó perczet, s szépen egy kendőbe csavarta a vég vásznat, s odább állott vele. Azonban észrevették a dolgot, s feljelentették a rendőrségnél, kinak sikerült elcsipni az ipszét. A rendőrségnél azzal akarta magát kimenteni, hogy pálinkás boltnak nézte az üzletet, s mikor onnét kijött egy fiatal ember nyújtotta át azt a csomagot, a melyben a vég vászon bele volt göngyölve. Különben

— ha a vihar odábblesz, föltéve ha a kakastolások nem untatkoznak.

A plebános, mint tapasztalt ember, azonnal tudta, hogy kivel van dolga, de még sem kérdészködött.

A fáradtság, mely minden tagját kimeríté, annyira erőt vett rajta, hogy a meleg tűzhely mellett csakhamar álomba merült.

Almába úgy érezte, mintha valaki kabátja alatt keresgélne volna. Fölijedt s egy pillanat alatt kiszökött a bánat szemből.

Mi ez, mit akarsz? kiáltotta.

A vadászó összerenzen, visszahátrál és megakarja a lelkész nyugtatni. Ez a kebléhez nyúl s látja, hogy az *Óltárszentség* tartója még mindig jól el van rejtve kabátja alatt, de tudta s a vadászó zavarából látta, hogy az az *Óltárszentséget* akarta elrabolni. Haragra gyuladva támadt az istentelen gonosztevőre, ki szentségtörő kezeivel az Ur Jézus testét akarta megábrálni, hogy miért? azt is nagyon jól tudta a lelkész, hogy ezáltal magát sérthetlenné tegye. Egyes vidékeken ugyanis, különösen a vadászok között az az utálatos babona él, hogy az olyan ember, a ki el tudja lopni az Ur testét, a szt. ostarát, kezén sebet vág és ebbe a sebbe beleteszi a szt testet és a sebet összeforrani engedi, oly csodás erőt nyer, hogy a golyó őt soha nem fogja. Mint ők mondják, ezzel az ördög szövetségébe lépett, és csak akkor bocsátja meg Isten ezen borzasztó bünt, ha a beforrott sebet ismét egy pap vágja, de addig bárhogyan lövöldöznek is rá, se zsanárnak, se katonának a golyója őt soha meg nem sértheti.

(Vége következik.)

oly modort tanusított a rendőrségnél, hogy azért is megérdemelne 25 mogyoró vesszét! (Be kár, hogy megszűnt annak virágzása!)

— **Zenevizsga.** *Leéb* Erzsike kisasszony, városunk ismert zongora tanítónője május hó 4-én (csütörtökön) d. u. 3 órákor tartja a *Vörösmarty-kör* termében tanítványainak zenevizsgáját, a mely igen érdekesnek ígérkezik. A műsort itt közöljük: 1. *Keringő* Buvvától: előadja két kézre: *Kaltenecker* Jenő III. elm. o. t. 2. *Polka* V. Mannastól; előadja 4 kézre: *Kaltenecker* Jenő és mestere. 3. *Keringő* Spindlertől; előadja 2 kézre: *Birkmayer* Ida k. a. 4. *Polacca* Kullaktól; előadja 2 kézre: *Kodes* Mariska k. a. 5. *Sonatina* Schmedtől; előadja 4 kézre: *Kodes* Mariska és mestere. 6. *Idylle* Székely I.-től; előadja két kézre: *Lichtenekert* Juliska k. a. 7. *Nyitány* Kéller B.-től; előadja 4 kézre: *Lichtenekert* Juliska és mestere. 8. *Fremder Mann* Schumanntól; *Gavotte* R. Barteltől; előadja 2 kézre *Dubovszky* Elemér V. fgymn. oszt. t. 9. *Nyitány* Rossini *Sevillai boryély* című operájából; előadja 4 kézre: *Dubovszky* Elemér fgymn. V. o. t. és mestere. 10. *Rondó* Beethoven-től; előadja 2 kézre *Üveges* Mariska k. a. 11. *Induló* Schubertől; előadják 4 kézre: *Üveges* Mariska k. a. és *Rády* Vilma k. a. 12. *Valse brillante* Moszkovszkitől; előadja 2 kézre: *Rády* Vilma k. a. 13. *Magyar táncok* Heidelbergtől; előadják 4 kézre: *Rády* Vilma k. a. és *Ebner* Iionka k. a. 14. *Impromptu* Schubertől; előadja: *Birkmayer* Mariska k. a. 15. *Fantaisie de Concert* Gaül F.-től; 4 kézre előadják: *Birkmayer* Mariska k. a. és *Steindl* Margit k. a. 16. *Impromptu Valse* Ráfftól; előadja 2 kézre: *Ebner* Iionka k. a. 17. *Étűde* Chopintól; *Magyar Rhapsodia* Székely I.-től előadja 2 kézre *Steindl* Margit k. a. 18. *Beethoven* I. *Symphoniából* *Adagio* mólto és *Allegro* contró; 4 kézre előadják: *Steindl* Margit és mestere. 19. *Rondo capriccio* Mendelssohntól; 2 kézre előadja: *Kaltenecker* Irma k. a. 20. *Lohengrin* Wagner-Dopplertől; 4 kézre előadják *Kaltenecker* Irma k. a. és mestere.

— **Lopás.** *Tóth* Mária f. hó 28-án Mohán *Tóth* János házába álkulcsal belopódzott s onnan körülbelül 1 frt 30 kr. értékű holmit — kosarat, fejkendőt s több csekélységet, a mi éppen kezeügyébe esett elvitt. A lopást az illetékes hatóságnál feljelentették.

— **Daczára a folyton tartó áremelkedésnek a selyem árúban.** *Schubert* és *Schlesinger* czégnél valódi kínai pongis-selymek, melyek előbbi ára 1 frt 40 kr. volt, a legszebb színárnyalatokban és tönkre tehetetlen jó minőségben most — 65 krént — kaphatók.

— **A fázós tolvaj.** *Merklin* Ferenc polgárdii szabólegény úgy látszik nem volt megelégedve a nem épen kellemes tavaszi időjárással, mégkevésbé fináncziális viszonyaival.

Valami jó meleg bundára vásott a foga, a mivel nemcsak takarózni lehet, hanem szükség esetén értékesíteni is. Az alkalom nem késett soká *Frank* Alajos mult hó 20-án egy bundát adott át neki javítás végett *Merklin* Ferenc csinosan ki is tatarozta a bundát, hanem a helyett, hogy visszaküldte volna gazdájának, szépen nyakába kerítette azt, s mult hó 27-én bucsut mondott *Polgárdi* községnek s elment, valóságintéleg melegebb égbajlat alá.

— **Női kalap a templomban.** A színházban az egész világon szerencsésen elérték már, hogy a nők nagy tollas kalappjukkal ne zavarják többé a mögöttük ülőt, egészen elzárva előle a kilátást a színpadra. Most, persze csak Amerikába, a templomból akarják kiszorítani a nagy női kalapot. Kolumbia három legnagyobb templomának felügyelői elhatározták, hogy a nőknek megtiltják, hogy az istentisztelet alatt a fejükön egyen a kalap. A templom előcsarnokában

egy egy helyiség ruhátraak van berendezve, a hol a hölgyek levetthetik kalappjukat. Minden kalap külön számot kap, hogy el ne vesszen, vagy ki ne cseréljék.

— **Egy kényelmesen berendezett nyári-lak 3 szobával, parkirozva, a szőlőhegyen egész nyárra kiadó.** Bővebbet a kiadóhivatal.

— **Egy kisebb vas takarék-tűzhely még nem használt előadó.** Tudakozódni lehet a kiadóhivatalba.

Műkedvelői előadás.

— Tartatot 1899. évi április hó 29-én a *Vörösmarty-kör* állandó műkedvelői társasága által. —

A városi színház páholyai és zártzékei hosszú szünet után újból megteltek előkelő közönséggel egy igen érdekes szórakozással eltöltendő estére. Thália templomában ezuttal előkelő műkedvelői hölgyek és urak áldoztak a Muzsának igen sok ambícióval, néha sikerrel is. A mi a közönséget és az érdeklődést illeti, az nem hiányzott, a nézőtér zsufolásig megtelt, az érdeklődés pedig sokaknál aggdó izgatottságig fokozódott. A honvédeknek játéka után felgördült a függöny, s megjelent a színpadon *Cox* és *Box*. *Morton* bohózata az e nemű apróságok között tökéletes, telve humorral, ötlettel, helyzetkomikummal, úgy, hogy a néző ki nem fogja a kaczagásból. *Cox*ot a kalapost *Wertheim* Pál ur, *Box*ot, a nyomdászt *Kornis* Zoltán ur játszotta. Műkedvelői előadásról lévén szó, a kritika — a szó tulajdonképeni értelmében — föltre kell tennünk. Nevetséges dolog lenne ezt oly hölgyekkel és urakkal szemben alkalmazni, a kik csupán szivességből s az ügy iránti lelkesedésből vállalkoztak arra a nehéz dologra, hogy egy-egy darabot betanuljanak s néhány próba után előadjanak. mikor talán még soha színpadon nem voltak s annak különös légkörét nem ismerik. Mindössze csak a modorra, az előadóképességre, izlésre stb. lehet egy-egy ily kísérlet alkalmával következtetni. *Cox*ra és *Box*ra vonatkozólag tehát csak annyit jegyzünk meg, hogy *Wertheim* ur elég ügyesen mozgott, néha eltalálta a hangot, de a komikumot legtöbbször elnevette, ami nagyon rontja a hatást. *Kornis* ur határozottan jobban játszotta meg *Box*ot, úgy hogy nemcsak a darab ötletessége, hanem az ő játéka is sokszor igen mulattató. *Bouncer* asszony szerepére *Vértessy* Matild kisasszony vállalkozott, kinak a lehető legrosszabb kifetéssel és maszkkal sem sikerült öregesnek és csunyának feltűnnie.

Második darab volt *Vértessy* József ur vigjátéka, az *Amerikai unokaöcs*, melyet tekiutással a jótékony célra, és a helyi érdekekre, nem teszgetünk sokat. Külömben is a fiatal asszonyok igen jól mulattak néhány ötletén, s ezért készek vagyunk az írónak megbocsájtani. *Bereczky* Miksáné urhölgy játszotta a vénecke tante szerepét — bátran játszhatta, senki sem nézte át rutnak és vénnek igen ügyesen, sok eredetiséggel és humorral, a mi gyakran keltett tapsot és derültséget. A férti szereplők közül különösen ki kell emelnünk *Juraszky* János urat, a ki oly tökéletes rutinnal mozgolódott a házosulandó agglégény szerepében, hogy a mi vidéki színészeink is megirigyelhetették volna játékát.

Harmadik darabnak *Bayard* egy felvonásos vigjátékát *„Az első férjet”*, választották, a mi nem éppen szerencsés választás, mert igaz ugyan, hogy a darab igen kedves, de szépségei csak művészi játék mellett jutnak érvényre.

Mindazonáltal Dr. Palánszky Miklósné urhölgynek és Kováts A. Sándor urnak sikerült a darabot élvezhetővé tenni. Különösen Kováts ur, kinek alakja is eléggé szinpadias, ha nem is minden fennakadás nélkül, de kifogástalan modorban játszotta meglehetősen nehéz szerepét; nem pózolt, nem deklamált, hanem természetes egyszerűséggel, mély érzéssel játszott, a mi egy műkedvelőnél igen nagy szó.

Az utolsó darabot, *Bercsik Árpád „Bálkirálynő”-jét*, mely legalkalmasabb volt műkedvelői előadásra, a legjobban is játszották meg. Dr. Huszár Adolfné (Fülekyne) a különös gondolkodásu mama szerepében, ki holmi szerelemmel igen keveset törődik, hanem annál többet az udvarlókkkal és tánczosokkal — finom előkelő modorban, teljes otthonossággal mozgolódott, férje szépében pedig ismét *Juraszek János* ur (Füleky Belizár) jeleskedett. A legjobb szerep, *Fodor Tasziló* dr. *Heppes Béla* urnak jutott, ki azt nagy ambícióval, ügyesen és elegánsan meg is játszotta. Fodor Tasziló tulajdonságai közül, ha más nem is, a kifogástalan elegancia mindenestre meg volt benne. *Fivith Imre* ur, mint *Szabó Elemér*, határozott tehetséget mutatott a lyrai-hős szerepekre, hangja kellemes, behizelgő, csak az volt kár, hogy igen sokat gesztikulált és szavalt, a minnek azonban a kevés gyakorlat volt az oka. Egy kisebb szerepben (*Kereszti Abris*) *Rupp Kálmán* ur tűnt ki.

Végeredménykép konstatáljuk, hogy az előadás igen szépen sikerült, s üdvözljük a Vörösmarty-kört nemes törekvésében. In magnis et volnissat est. (—st.)

IRODALOM.

A „Rejtelmes Világ” e kitűnően szerkesztett spiritizista heti lap legutóbbi száma ismét gazdag és érdekes tartalommal jelent meg. Nagyobb cikkei: Reinkarnáció, Holdlakók és holdvirágok (Pogács Kornéltól). — Hazai szeaszok. Közlemények a szellem világból. — A szellem búvárlat irány eszméi. Kisebb közlmények: Vallent Fruhmann Terézjáról. Egy értékes németországi szeasz. — Gyermekkori álmom (Fantó Francziska) stb. Ha nem fogadjuk is el a spiritizmus tételeit bebizonyított igazságoknak, érdekes mégis az emberi szellem csodálatos titkai fölött komolyan gondolkozunk.

„Erdély.” Az Erdélyi Kárpát Egyesület honismertető díszes folyó iratának az „Erdély”-nek most jelent meg az 1—4-ik füzet 8 iven. A hatalmas füzetet az egyesület elnökének, Feiltsch Arthur bárónak arcképe és életrajza nyitja meg, abból az alkalomból, hogy Kolozsvár városa képviselővé választotta. Utána Hangay Oktáv polemizál Czirbusz Gézával a Meleg-Szamos forrásának eredetére vonatkozólag. Követi ezt Szinte Gábornak érdekes cikke: Petrozsény vidékéről, melyet ő szép kép illusztrál Felhívást olvasunk a füzetben a most készülő Erdélyi Úti kalauzról és sok egyéb apróságot, mely az egyesület tevékeny és eredményes munkásságát igazolja. A füzethez két melléklet van csatolva. Egyik az Erdély Népei című néprajzi folyó irat, mely részletesen ismerteti az egyesületnek az erdélyi táj- és néprajzi muzeum megalakítására vonatkozó nagyobb szabásu mozgalmát. A másik melléklet „A mi Fördőink” címet viseli. Hazánknak ez az egyedüli furdőgyi folyóirat, mely rendszeresen ismerteti gyönyörű furdőinket. Tompa János dr. „Ujabb nézetek az ásványvizek hatásáról” címen értekezik, utána Szilvassy János dr. mutatja be Borszékét, ezt a gyönyörű furdőt szebbnél-szebb képpen. Zálnokról Czirbusz Géza dr., a Sziváti Ilyés-tóról, Lengyel Béla dr.

Kászon-Fürdőről, Hankó Vilmos dr. urnak ismeretéseket. Az apróbb rovatok is változatosak és érdekesek. Az „Ergély”-t Radnóti Dezső az E. K. E. föltikára szerkeszti gondnal és izléssel. Az E. K. E. tagjai a 3 frt. tagdíj fejében ezt a szép és tartalmas folyóiratot ingyen kapják, amiért valóban érdemes a máskülömben is hazafias és jétékony esélü egyesület tagja lenni. Az E. K. E. székhelye Kolozsvár.

Marozali a Világtörténet feladatáról. E sokat támadott, szorgalmas és nagyérdemű jeles tudósunk egy kis essayben mondja el gondolatait a történetírás feladatáról, céljáról, s módszereiről. Az essay a szerkesztésében megjelenő nagy vállalatnak, a Nagy Képes Világtörténetnek előszava, melyben azon elvekkel ismerteti meg az olvasót, a melyek őt s munkatársait e munka szerkesztésében és megírásában vezetik. Nagyra, igen nagyra tartja az egyes tény, az adat értékét, — hiszen e nélkül lehetetlen történetet írni, de a fősulyt arra veti, hogy a mű „feldolgozott legyen, azaz „igaz képet nyújtson.” Más szóval: igaz is legyen, kép is. Az író látasson velünk, mert így taníthat legjobban, de igazit láttasson, az igazat idézze élénkbe. Minden tényt felsorolni fölösleges, mert hiszen nem a téglák száma teszi az épületet. hanem elrendezésük. Sőt azt hiszi, az adatok válogatás nélkül meghamisítaná a képet, mert nem engednek, hogy a fontos esemény az őt megillető helyet foglalja el. Az egyéniségek külömbözősége, s e külömbőség felismerése teszi változatosá, gazdaggá a történetet, ez menti meg az ismétlésektől. De egyén nem lehet a történetirő vezetője, még akkor sem, ha az író ment az általánosítástól. Az író sokban tévedhet, de az igazán fontos nem maradhat rejtve a vizsgálódó szem előtt, csak ne egyes személyekben, ne egyes eseményekben keressük a történet anyagát, hanem az egyes korokat betöltő eszmékben, s az eszméket megvalósító intézményekben. — Ez volna rövid kivonata a kitűnő essaynak, mely valóban esemény a magyar irodalomban, s melyet már németre is lefordítottak. Az eszmék gazdagsága mellett nagyban emeli érzését az is, hogy valóban költői nyelven s költői szárnyalással van írva. Az előszó — a füzetes kiadványok helyes szokása szerint — az első kötet utolsó füzetében van. Ezzel befejeződött a nagy mű első kötete. Az egész kötet ára diszkótésben 8 frt. egy füzet ára 30 kr. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságnál (Bpest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

KÖZGAZDASÁG.

* A Keresztény Szövetkezetek Országos Központjának vezetősége nagy buzgalmu elnökével, Zichy Aladár gróffal élén, fáradságtalanul munkálkodik, hogy mielőtt minden irányban megkezdhesse működését. A hivatalosan csatlakozott szövetkezetek száma már is meghaladja az ötvenet s nap nap után érkeznek újabb csatlakozások, ami csak arra ösztönözheti a központot, hogy működése mennél hasznosabb legyen egyes szövetkezetekre. A központ küldöttjei már megkezdették munkájukat a vidéken, részint a már létező szövetkezetek utbaigazítása, részint újak alakítása végett. A napokban kezdte meg működését a kisbéri ker. fogyasztási szövetkezet. Kisbér után következnek: Nagy-Perkáta, Csátka, Bakóca, Duna-Adony stb. A központ vezetősége reményli, hogy május hóban már minden irányban megkezdheti működését. A berendezkedésre újabb Hunyady Imre gróf és Majláth Géza gróf 100 100 forintot adományoztak. A pártoló tagok sorába beléptek: Városvy Gyula pápai prelátnak, a központi papnevelő igazgatója, Haydin Károly ügyvéd, Vélcs Antal, birtokos.

Felelős szerkesztő: **Báró Proff Kocsárd.**

NYILT-TÉR.*

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

NYÁLKAOLDÓ HATÁSÁNÁL FOGVA A TUDÓ, GYOMOR ÉS HUGYHÓLYAG

+++ BANTALMAKNÁL +++

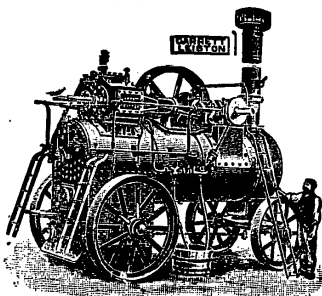
47. 0—17 LEGJOBBAN AJÁNLVA!

MINDENÜTT KAPHATÓ!

* E rovatban közöltékért teletöltséget nem vállal a szerkesztőség.

Ifj. KOTZÓ PÁL

Budapest, V-ik kerület Lipót-körut 18-ik szám.
(Vigszínház mellett, a nyugati pályaudvar s Margithid közelében.)

A közönségnek pártfogását kérve, ajánlja Garrett R. és fiai féle legjobb szerkeztű **compound gőzmozdonyait** félszabit- és stabilakban, a melyek 40 százalék tüzelőanyag megtakarítással dolgoznak.

Gőzmozdonyokat és gőzcséplőket négyszer fordítható acél-dobsinokkal, toldást nem igénylő szalmarázókkal és nagy szita felülettel, minden nagyságban.

Minden fajta lovas cséplőkészleteket, arató- és vetőgépeket, szecskavágókat, répavágókat és minden más gazdasági gépeket.

177. 6—5

VIDÉKEN LAKÓ SZOLID ÜVYŰRÖK KERESZTETNE!

Nyomatott Számmer Imrénél, Székesfejérvárott.